

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Коренякъ“

Броя
2 лв.

Год. абонаментъ 20 лв.
Излиза ежемесечно.

Редакция и администрация въ клуба
— Варна, ул. „6 Септемврий“ № 26.

Обявления се приематъ
по споразумѣние.

Броя
2 лв.

Умоляватъ се всички дружествени членове да присъжтствуватъ на 9-й Августъ (27 юлий ст. ст.) — Св. Пантелеймонъ, празникътъ на гр. Варна и патронния празникъ на Д-вото, въ църквата „Св. Архангелъ Михаилъ“ въ 9 часа сутринта, гдето ще се отслужи молебенъ и ще се освети знамето на Д-вото. Задължително е присъжтствието на всички. Сжщия денъ къмъ 5 часа следъ обѣдъ ще има семейна среща у „Шокара“.

Трѣбва да се разбере.

Нееднократно словесно и печатно сме изтъквали, че Варн. Култ. Просвѣтно Иконом. Д-во „Варненски Коренякъ“ не е политически институтъ, не се занимава съ висша политика, че то стои надъ всѣка политическа партийностъ и е чуждо на партизанството. Д-вото, покрай другитъ свои високи и благородни цели, изрично поменати въ устава, има за целъ да буди съзнанието на варненскитъ коренни жители, че *трѣбва* тѣ да поематъ управлението на стопанската ни община въ ръцетъ си, защото само тѣ могатъ да вникнатъ въ душата на варненеца, да схванатъ неговитъ нужди и въжеления, и да заработятъ съ всички сили за културното, просвѣтно и стопанско повдигане на града ни. Излишно считаме да повторимъ онова, което сме вече изложили тука по тоя въпросъ. Изхождайки, следователно, отъ това гледище, ние сме *длъжни*, по духа на устава ни да правимъ *наша политика* съ общината, общинската управа. Правение политика изисква дейна борба, словесна и печатна. Не съ престъпно мълчание, не съ осждително равнодушие, не съ малодушие може да се достигне до онзи идеалъ, който всѣки корененъ жителъ *лъже* въ душата си. Изисква се борба за пречистване тоя друмъ отъ *всѣкакви* пречки, средостѣния, които биха се изпречили предъ насъ. Е, добре, какъ ще можемъ да будимъ туй *съзнание* у коренния жителъ, че той трѣбва да се реди подъ знамето на коренячеството, ако не изтъкнемъ словесно и печатно всички *недъзи*, които сж внедрили въ организма на общината и които трѣбва да се изкоренятъ за да може да *заживѣе* тя облекченъ новъ животъ; ако не водимъ смѣла, законна борба противъ пагубното, безогледно прахосничество на общинскитъ средства; противъ злобното и слѣпо пар-

тизанство което трови организация на общината; противъ безкрупулнитъ, нечестнитъ общински чиновници, които подкопаватъ авторитета на общинската властъ; противъ некрасивитъ обноски на общинаритъ къмъ гражданитъ, въобще безъ огледъ на тѣхнитъ политически убеждения; противъ нехайството на партизанскитъ общински управници, които сж пренебрѣгнали до сега справедливитъ искания на жителитъ отъ крайнитъ квартали. — Да, какъ ще можемъ да достигнемъ нашата свещенна и многожелана целъ, ако не издигнемъ мощенъ гласъ, като коренни жители, противъ фаворизацията, която се шири въ общината, съ назначаване на пенсионери съ 6000 лв. месечна пенсия и получаване надница по 150 лв., вмѣсто да се назначаватъ други, които се нуждаятъ отъ ежедневната прехрана; ако не издигнемъ повикъ противъ бротонизма, който царува въ стопанския и духовния животъ на общината; противъ отвратителния макевиализмъ, че всичко е *възможно* въ общината, и следователно, позволено и извинително — тоя макевиализмъ, който се насажда отъ хора, които нѣматъ тѣсни врѣзки съ нашето стопанство и които, по стечение на обстоятелствата, рѣшаватъ сждбинитъ му.

Трѣбва всѣки корененъ жителъ да признае, съ горестъ въ душата си, че това положение не може да се продължи, че трѣбва да се предприематъ коренни реформи въ общината за излѣкуване на тия недъзи. Трѣбва да се разбере отъ всички, че ние не служимъ на личности, а на *принципи, освѣтени отъ нашия уставъ*. На тѣхъ ние се кланимъ и отъ тѣхно име ние се осмѣляваме словесно и печатно да бичуваме всичко, което е гнило въ общината, да посочимъ на коренното гражданство, че додето нашето сто-

панство се управлява по тоя начинъ, то ще грохне. Ние искаме съ нашата стопанска политика да възродимъ нашето стопанство, а съ това и благосъстоянието на гражданството. И тѣй не трѣбва мълчание, онѣмие, а словесна, печатна борба.

Отправляме позивъ къмъ всички коренни жители да вникнатъ

добре въ духа на устава ни, да се сплотятъ, да заработятъ за тържеството на идеята ни, като не се подаватъ на външни впечатления, внушени отъ недоброжелатели; като не се подаватъ на външни козни, които се стараятъ да подроятъ хубавото и благородно дѣло на дружеството ни.

Жеко Ив. Жековъ.

ОДЕССУСЪ

(Стара Варна)

Исторически данни.

(Продължение отъ брой 3).

Следъ тракийското нашестване ние виждаме на сцената Славянитъ. Нашествията, обикновено, иматъ за последица обезлюдяването на голѣми пространства. „Варваритъ“ отъ сѣверъ, съблазнен отъ слабостта на византийската империя, отъ високата въ онова време култура, отъ богатствата, нахлували въ голѣми маси, грабяли и заемали обезлюденитъ области. Къмъ края на 7-то столѣтие представлявали се болшинството на населението въ балканитъ. Тракоилирийското население постепенно изчезнало. Къмъ края на V-то столѣтие се случило важно събитие за сждбата на българитъ — нашествието на българитъ или Волгаритъ — войнственъ народъ, отъ хунско произхождение, емигрирали отъ бреговетъ на Волга. Всички знаемъ историята и излишно е да се говори по тоя въпросъ. Тия българи, които сж завладяли страната, постепенно и съвършено сж изгубили, и не сж оставили никаква следа освенъ името си. Отъ 1018—1185 год. тази наша страна се е намирала подъ византийско владичество. Въ 1197 г. най-младия отъ Асеновитъ Иванъ Калоянъ се възкачилъ на българския престолъ и царувалъ до 1207 г. съ името на тоя царъ е свързана стара Варна, за което ще се изложи по-нататъкъ.

По общо засвидетелствувание на дребнитъ писатели, историци и географи, Варна е стариятъ Odessus (Одесусъ).

Споредъ Страбонъ (кн. VII. стр. 319) следъ малкия градъ посетне нареченъ Дионисополисъ (Балчикъ) идеше градътъ Одесса, колония на милезийцитъ, които сж жители на прочутия градъ Милетъ — Иония, въ Мала Азия, по брѣга между Смирненския заливъ и Менделия, населенъ отъ бѣжанци гърци. Ионийцитъ, най-интелегентнитъ и най-смѣлитъ отъ гърцитъ, сж създали безброй-

ни колонии въ Егейско и Черно морета. Създаването на тоя градъ — Одесса около първата половина на VI в. въ 572 год. пр. Р. Хр. — преди 2798 г. — въ времето на мидийския царъ Астиагъ, се потвърждава единствено отъ Анонимусъ (скимни, хиски поетъ).

Ст. 741—744 Одеса, която милититъ основаха въ царуването на Астиага въ Мидия е заобиколена отъ кробици, траки.¹⁾

Страбонъ, въ книга Z, глава Z, пакъ повтаря: „между Калатисъ (Мангалия) и Аполония (Созополъ) се намира и Одессосъ основанъ отъ милититъ“.

Отъ тия ценни и единствени исторически данни се установява положително и ясно, че гр. Одесса е създаденъ отъ милетскитъ колонисти — търговци, които сж подържали голѣма търговия съ своето отечество и съ другитъ колонии. Тия смѣли търговци съ голѣмъ брой кораби, като минали Босфора, сж впуснали въ „негостоприемното“ за тѣхъ до тогава море и намѣрили за удобно отъ търговско гледище мѣстността на дѣсно отъ морския заливъ да основатъ градъ, околността на който била населена отъ кробици, и който нарекли „Одессосъ“ — име, безъ съмнение, безъ да го издиримъ етимологически, произлиза отъ име Одесея (улисъ), служаще споредъ нѣкои писатели, доказателство за уважението, което тия колонисти сж запазили за великия царъ — мореплавателъ. Древнитъ писатели, историци, географи, Страбонъ, Птоломей, Арианъ, Скимни, Плини, Диодоръ и др. сж писали „Одиссосъ“ а римскитъ писатели Овидий и др. — „Одессонъ, Одеситанорумъ“.

Нѣкои нови писатели смѣсватъ Одессусъ съ Дионисополисъ, Кюстен-

1) По механически причини оригиналнитъ текстове не се поместватъ Б. А.

джа, Италиански писател *Систини* пише: „Varna, ainsi nommé par les turques et par les européens, est regardée comme l'ancienne Dionisopolis, qui, d'après Plin s'appellait Cronos. (Варна, тъй наречен от турците и от европейците, се счита, че е стария Дионисополис, който, според Плини се наричае Круносъ). Въ новия Всемирен географически, исторически и търговски словарь (италианско издание) се пише за сжщото; — „твърди се, че този градъ (Варна) е древна Одесса, вѣроятно е и древна Констанца“ — това пише географът *Mannert de Forbiger*. Голѣма грѣшка е гдето се смѣсва Варна (Одеса) съ Дионисополис и Констанца. *Chardon de la Rochette* (*Mélanges de Critique, de Philosophie*, томъ II стр. 3) пише за историческите словари така: „les compilateurs de dictionnaires historiques sont incorrigibles; ils semblent prendre plaisir à perpétuer les erreurs“. (съставителите на историческите словари сж неправими; вижда се, че намиратъ удоволствие да повтарятъ грѣшките). Ние трѣбва да се отнесемъ до меродавните източници за установяване съ положителност истината — до древните писатели *Скимни* — *Хиотски* поетъ — въ ст. 750, казва:

„Дионисополис, който отначало се е зовелъ Круносъ“

ст. 754 — „Дионисополис нареченъ, пакъ се е наричалъ така“

ст. 765 — „Томи, основанъ отъ Милититъ, заобиколенъ отъ Скити“. *Аррианъ* въ *Перипла* — пише: ст. 26. Отъ града Томи триста стадинъ.

Отъ *Одиссонъ* двеста морски мили ст. 36. Отъ *Одиссонъ* до Емусъ (Балканя) *Анонимосъ* (*Peuple Euxini Ponti*) ст. 79. — „Отъ Дионисополис до града *Одиссонъ* е 200 морски стадинъ. Въ труда на грѣцкия историкъ *Никитасъ Хониатъ* — „*Historia graeci et latini* — говорятъ за царствованието на императора *Алексис Комненъ* (кн. III, стр. 343, къмъ 1202 г. ясно казва: къмъ това време *Иванъ Калоянъ* (български царь) предприе нападение въ Мизия съ голѣма войска, добре въоръжена, трѣгвайки отъ Констанца и се установи предъ Варна, която обседнѣ.“

Ако се обърнемъ къмъ църковните историци ще видимъ следното: — *Le Quien* въ труда си „*Oriens Christianus*“ пише че гр. *Одеса* е билъ единъ отъ първите градове на долна Мизия, който е прегърналъ Християнството, Първия епископъ е билъ *Амплий*, ржкоположенъ отъ апостола *Св. Андрей*, който е дошълъ тукъ да проповѣдва Евангелието. За сжщия тоя актъ споменава *Св. Павелъ* въ посланието си (16:8) къмъ Римляните, натоварвайки ги да поздравятъ *Амплий* съ тия думи: „поздравете *Амплий*, обичния ми въ Господа“. *Le Quien* ни дава единъ листъ на първите епископи на Одесса. Срѣщаме и тия адреси:

VI *Eclesia Odyssei*.

XVI *Eclesia Varnae*.

Отъ всичко казано, *вкратце*, трѣбва да се дойде до заключение, че *Odessus* не се е наричалъ Дионисополис, Констанца, а всѣкога е носилъ градътъ името *Одеса*. Допуснатитъ грѣшки се дължатъ, по всѣка вѣроятност, на небрежност, на невнимание отъ самитъ автори или копиститъ.

Одессусъ е игралъ голѣма роля въ древността въ време на своята автономия подъ римско владичество. Одеса е била центъръ на единъ търговски съюзъ — федерация — между петъ града — петоградие: Одеса, Томи, Калатей, Месемврия и Аполония. Одеса е билъ отъ многото градове, които сж имали златенъ вѣнецъ.

Споредъ *Mionnet* — *Descriptions des Médailles antiques grecques et romaines* — томъ I, стр. 395—396 — забелѣзва се, че тия градове, които сж съставлявали своя съюзъ сж имали собственно свое народно управление и Одеса е билъ центъръ на тая федерация, председателътъ на която е билъ *Иросомъ*, синъ на *Протогена*. Въ всичките пари отъ епохата на своята автономия до покоряването отъ римляните се чете *Одиситонъ*. Въ първите монети на гр. Одеса се срѣща изображението на единъ Ве-

ликъ Богъ, представляющъ въ лѣжаче положение, държайки „рога на изобилието“, и амфора въ обърнато положение. Подъ изображението се намира монограмътъ на града: първите две букви на древното име на града. Рогътъ е символъ на богатство и плодородие. Амфората представлява виното, произведение на нашия край. Има и голѣми сребърни монети съ надписъ: „Одисситонъ, на Великия Богъ“. Автономните монети на Одеса доказватъ още, че одесититъ сж боготворили „*Segapris*“, богъ, който билъ пренесенъ, въведенъ отъ *Пмолемей* въ *Александрия*, отъ бреговетъ на Понта и на голѣмия богъ *Кирса* или *Дерзелатесъ*.

Следъ завоеванието на Мизия отъ Римляните, автономията на петъ града се е подчинила, по видимому, на влиянието на императорските намѣстници — отъ *Адриана* до *Гордиана* — и отъ това време медалитъ на петоградието изобразяватъ лика на *Кесаритъ*, и жената на *Балиена*. Императорските медали на *Одесусъ* показватъ, че тая колония се намирала още въ цвѣтуеще състояние, т. е. около половината на III вѣкъ, нѣ следъ тая епоха, споредъ *Blagamburg*, не сжществували медалитъ на тѣзи колонии, които сж процътявали между *Аполония* и *Олвия* на бреговетъ на Понта. Римското владичество, като унищожило всичко, което *Византия* е направила, се е отразило естествено и на черноморските колонии. Въ царствованието на *антонинитъ* тия колонии още се развили съ свѣтъль отблѣсъкъ на предишното си благосъстояние, нѣ преди царствоването на *Траяна*, споредъ *Blagamburg*, около единъ вѣкъ и половина, всичките тия колонии, които сж сжществували по бреговетъ на Понта, били опустошени отъ *Готитъ* и повечето отъ тѣхъ сж изгубили безвъзвратно своето предишно благосъстояние и населението е напуснало за винаги своитъ жилища. Мѣстоположението, обаче, на Одеса е благоприятствувало за отражение на тия готски нападения.

Следва.

Архим. *Иннокентий*.

Варненското Археологическо Дружество.

Отъ тридесетъ години насамъ въ гр. Варна е уреденъ археологически музей. Главнитъ инициатори на тоя отъ голѣмо културно значение за науката институтъ сж двамата братя *Херминъ* и *Карлъ Шкорпилъ*, отъ които първиятъ вече покоенъ. Благодарение на тѣхнитъ неуморни старания и грижи, популяризирането отъ тѣхна страна между населението отъ какво значение сж старинитъ, които трѣбва да се събиратъ и пазятъ въ музея, днесъ варненци могатъ да се гордѣятъ, че тѣхниятъ музей, по своитъ редки старини, заема второ мѣсто следъ *Народния музей* въ *София*. Фактътъ, че музея се посещава отъ хора на науката, които дохождатъ извънъ предѣлитъ на Царството съ научна цѣль, да правятъ изслѣдвания върху съхраняващитъ се предмети, ясно говори за неговата извѣстност. А това, естествено, трѣбва да рада насъ варненци.

Музеятъ, по нѣмане на свое собствено здание за сега, се помещава въ *Девическата Гимназия*. Въ обширенъ салонъ сж изложени голѣма частъ отъ старинитъ, които будятъ интересъ за миналото на гр. Варна и окръга. Много отъ старинитъ, по нѣмане на мѣсто стоятъ складираны въ долния етажъ на *Гимназията* и ще чакатъ своя редъ да бждатъ изложени, когато Дружеството си построи собственъ музей, нѣщо, което едва ли ще бжде скоро осъществено, поради нѣмане нужнитъ за цѣльта средства.

Сдружението „Варненски Коренякъ“ между другитъ свои цѣли и задачи има и такива отъ културенъ характеръ. Въ такъвъ случай нѣма съмнение, че членоветъ му трѣбва да проявятъ живъ интересъ и къмъ музейното дело, като се притекатъ на помощъ съ своята материална и

морална подкрепа. Намъ ни се струва, че по заможнитъ членове на сдружението съ готовност ще благоволятъ да станатъ и членове на археологическото Дружество, като съ своята скромна лепта отъ 10 лв. годишно ще го подкрепятъ въ неговитъ научни издѣрвания, снабдяване и съхраняване на открититъ старини.

Ония пъкъ отъ членоветъ на сдружението, които по оскудни материални средства не могатъ да се запишатъ за редовни членове на археологическото Дружество, то тѣ могатъ да бждатъ негови спомагателни членове, като морално съдействуватъ за събиране на старини. А такива има още много, особено между кореннитъ, старитъ варненски граждани. Много такива старини, като антики, статуи, разни плочи съ фигури и надписи, оржжия, накити, носии, сѣдове, картини, фотографии, документи, стари ржкописи, книги, икони и пр., макаръ счупени, повредени и скжсани, често сж захвърлени по изби и тавани, мухлясали, потънали въ прахъ, безъ да подозиратъ, че между такитъ непотрѣбни за тѣхъ вещи, се срие голѣмо богатство за науката и, частно, за миналото на града ни. Неценима заслуга за Музея ще бжде ако варненскитъ граждани всички старини, които притежаватъ, държатъ ги безцѣлно, неизползувани отъ никого, често изгубвани, бждатъ тъй великодушни и ги подарятъ на Музея, за което ще получатъ благодарностъ, а самитъ подарени предмети, грижливо почистени и подредени, съ надлежния подписъ отъ кого сж подарени, ще красятъ витринитъ, стѣнитъ и шкафоветъ на тѣхния музей на вечни времена и ще служатъ на учѣнитъ за разни изслѣдвания, чрезъ които ще внесатъ въ съкровищницата на науката нѣща нови, неизвестни до сега.

Археологическото Дружество дълбоко вѣрва, че сдружението „Варненски Коренякъ“ ще пропагандира между своитъ членове цѣлитъ и задачитъ на дружеството и ще окаже своето морално и материално съдействие за по-голѣмъ успѣхъ и обогатяване на музейнитъ сбирки. Нека варненци да покажемъ на дело, че високо ценимъ културното развитие на града ни и окръга и съ своя даръ допринесемъ още за обогатяването на археологическия ни музей.

Музеятъ е отворенъ ежедневно презъ работното време и всѣкой може да го посети. Входътъ му е отъ северната врата на ул. „Съборна“, въ втория етажъ на *Девическата Гимназия*.

Патронния празникъ на Д-во „Варненски Коренякъ“.

Почти всички културно-просвѣтни дружества и корпорации, подобно на едновременно наши еснафи, иматъ свой патроненъ празникъ. Както преди освобождението ни еснафитъ сж играли голѣма роля за културно-просвѣтното и икономическо повдигане на народа ни въ оная тъмна епоха на двойното робство, политическо и духовно, тъй и днесъ културно просвѣтнитъ дружества и корпорации сж повикани да следватъ пътя на своитъ стари предшественици, като култивиратъ въ сърцата и душитъ на своитъ членове любовъ къмъ родината, стремление къмъ духовно усъвършенствование, насаждане на добродетели.

И дружеството „Варненски Коренякъ“, както се вижда отъ неговия уставъ, има между други свои цѣли и цѣльта и задачата да следва пътя на културно-просвѣтното и икономическо повдигане на своитъ членове, стремление свето и високо благородно. А всичко това ще се постигне, когато между членоветъ му сжществуватъ взаимна сплотеностъ, разбирателство, по често общуване, редовно посещаване на събранията му и изпълнение на устава и разпоредбитъ на дружеството. Само при спазването на тия условия, то твърдо ще закрепне и ще представлява една силна морална единица, която, съ

течение на времето, ще даде желаннитъ резултати.

Само по себе си, както се вижда, дружеството представлява едно добро начинание. А всѣко такова начинание трѣбва да бжде благословено отъ Бога за да може то да крепне и се развива въ пътя на доброто, истината и красотата. Тѣ сж постѣпвали нашитъ бащи и дѣди, но ва тѣ сж завѣждали и на насъ, и ние трѣбва да изпълнимъ тѣхния заветъ.

Настоятелството на дружеството е избрало за свой патроненъ празникъ 9 августъ (27 юлий ст. ст.). Родната наша Църква на тая дата чествува паметта на *Св. Седмочисленици*: *Методия*, *Кирила*, *Климента*, *Наума*, *Горазда*, *Сава* и *Ангелария* просветители на нашия народъ и *Св. Пантелеймонъ*, На сжщата тая дата варненци чествуваме денъ на освобождението на града ни, когато за пръвъ пътъ проникнаха въ него лжчитъ на политическата свобода. По тоя случай въ старата българска църква „*Св. Архангелъ Михаилъ*“, следъ божествената литургия, ще се отслужи панихида за заслужилитъ на града ни варненци, а следъ това молебень за членоветъ на дружеството, следъ което ще се освети и дружественото знаме, символъ на сговоръ и сплотеностъ между членоветъ му.

А. И. Мановъ.

Варненски старини.

Въ 3-ий брой на вѣстника ни обѣщахме да напечатимъ цѣлия текстъ на надписа върху турския паметникъ на български предъ градския театъръ. Обаче, единъ отъ мѣстнитъ вѣстници напечата текста на български, преведенъ отъ *френски*. Сравнихме тия два превода и намѣрихме, че нѣма разлика, и затова считаме за излишенъ и ние да го възпроизведемъ. Въмѣсто него, ние ще обнародваме другъ надписъ на български, вѣрвайки, че е отъ интересъ да се знае.

Извѣстно е, че нашия градъ бѣ обграденъ съ крепостна стена, която, следъ освобождението, веднага трѣбваше да се събори, съгласно *Берлинския договоръ*.

Крепостната стена имаше 10 врати (капи), чрезъ които ставаше влизането и излизането въ града. Отъ тѣхъ 7 бѣха постоянно отворени презъ деня до заходжане на слънцето (замръкване), а 3 се отваряха въ извѣстни случаи. Тия врати бѣха: 1) *Ибрамъ-ага капусу*; 2) *Франга капусу*; 3) *Татаръ капусу*; 4) *Паша капусу*; 5) *Русчукъ капусу*; 6) *Су капусу*; 7) *Искеле капусу*; 8) *Кумъ капусу*; 9) *Демирли капусу*; 10) *Салхана капусу*. Вратитъ *Франга*, *Кумъ* капусу и *Демирли* капусу се отваряха въ определени случаи. Повечето отъ тия врати имаха надписи съ еднакво почти съдържание. Тукъ печатаме надписа надъ *Ибрамъ-ага*¹⁾ капусу, както следва: „Мжжествениятъ и великомждрия *Султанъ Махмудъ*, който е достоенъ за царски титулъ предъ *Всеомогъщия*, и който въ своитъ ржце има всичките дѣла отъ вселенната — въздигна тоя цитаделъ да преодолява на неприятеля на нашата религия. Негово Величество укрепи своитъ видения и усили войската си, която извади на голѣми победи. Тази стена е направена съ голѣма репутация, *Айни*²⁾ Всѣки, който излазя и влазя презъ тѣзи порти, да прочете следния надписъ: „Тия порти на пуйкитъ сж направени съ помощта на *Всесилния*.“

1) Старото име на тия порти е било „пиапи капусу“ а по после наречени *Ибрамъ ага капусу* отъ името на единъ старъ вратаръ.

2) Поетътъ *Айни* искалъ да каже, види се, спечелила или отличила се съ голѣми репутация. Б. пр.

Печатница и Хромофотография
„Просвѣщение“
на П. Зенгиновъ — Варна.
Порчка № 473.

Д. Г. Аджемовъ

Дългът на нашата инте- легенция.

Още въ най-ранни столетия, връмена, много по отдавна даже въ древни въкове доброто възпитание на подрастващото поколение е било първата необходима гаранция за творческия прогрес на един народъ.

Младостта и неговият плодъ на творческо вдъхновение се култивирало подъ опитното око на вещия педагогъ, импулсирана отъ нови и зараждающи се философски и художествени концепции и схващания. Душата е била неизчерпаемъ източникъ на творческо вдъхновение за младият талантъ, чийто копнеж и възжеления намирали отзвукъ въ голѣмия творчески инстинктъ на своя възпитателъ. Наистина, какво представявало делото на този последния. Самиятъ той, като творческа индивидуалностъ, е билъ отражение на расовитъ психологически особености на своя народъ, които той щедро дарял на своитъ съпитаници за да дадатъ последнитъ свежестъ за истинско художествено, естетическо творческо вдъхновение на колективнитъ душевенъ миръ на народа си. И щастлива е била страната при такива възпитатели и възпитанници и радостъ и спокойствие царяло тамъ. Но уви, тъй ли е днесъ въ нашата малка България, — не, и едва ли ще се намери интелигентенъ човекъ, който основно познава историческия животъ на нашата педагогическа мисъл да оспорва това. Българскиятъ педагогъ никога и никъде не е проявилъ енергии и ентузиазмъ въ своята възпитателна дейностъ. Винаги чуждъ за едно сливане съ народната душа педантично се е провикналъ: „Днесъ порока властуй надъ целия животъ, нему се кланятъ всички младежи, защото той раздава опиянение и сладка забрава, силнитъ духомъ се считатъ за луди и този, който прояви характеръ и честъ, бива веднага обруганъ като най-голѣмъ безчестникъ. Една безумна вакханалия изпълва живота, погубва човечността, поглъща, като ненаситна ламя, всѣки моментъ младитъ чисти души и ги изгаря въ огъня на своя демонски пѣкълъ“.

Всичко това не е вѣрно въ абсолютна смисълъ на думата, много прекалено би било, ако се твърди, че нашия животъ е лишенъ напълно отъ духовни ценности и че общественитъ недъзи сж изключителенъ плодъ на порока който, като стара вещца, съблзнява съ многоликитъ си образъ младежката, примамва я, привлича я въ своитъ обятия и я задушавя въ тѣхъ, защото за да се роди порока за това е виновенъ самиятъ педагогъ, който съ своята нетактичностъ при възпитанието разстрои психически младежката, засили и открие много общественни недъзи и съ това направи превратъ въ понятията на хората за право, честъ, общественъ редъ и законностъ, дори и съзнанието на човека се помрачи, защото хората свикнаха да гледатъ на човешкия животъ презъ призмата на Леонидъ Андреевци, катъ на номера и числа. Убийството, узаконено въ продължение на дълги години, култивира у хората чувството на озвѣрена и постоянна мѣстъ, като че ли човечеството заболя отъ психоза и престъпностъ, която взе и взима небивали размѣри, но паралелно съ разстройството на областта на материалната култура. Производството намаля, размѣната на материалнитъ блага излѣзоха вънъ отъ нормалнитъ си форми, консумацията на благата изобщо стана по голѣма отъ произвеждането имъ, разпределението имъ неправилно, а всичко това общо взето попречи много за правилното развитие на младежката, която разочорвана отъ нехармоничността на съвременната организираностъ на обществото, подири утеха за своята разстроена психика въ порока. Обаче, въпреки всичко вѣрата, че можемъ да спасимъ младежката отъ едно израждане, нека не ни напушта, превидъ взетата истина, че отъ голѣмо значение е при

лекуването на нѣкоя болестъ вѣрата на възможността на лекуването, сиречъ да вѣрвашъ, че ще оздравѣешъ, то значи, че си открилъ начина на лекуването, а ний не трѣбва да се съмняваме, че порока днесъ въ всичкитъ свои най-финни форми е едно трескаво състояние на съвременното общество, който съ общи усилия и постоянство ще бжде изтласканъ отъ нашитъ заболѣли психики и настѣпи едно заздравяване на духовната и материална наша култура.

Азъ апелирамъ къмъ нашата интелигенция отъ новото време да подведе строга и енергична борба за премахването на разстройството въ духовна и материална култура за да бждемъ сигурни, че педагогическата мисъл въ насъ ще ни създаде едно поколение достатъчно силно да гарантира спокойно и трезво развитие, да бжде по отзивчиво къмъ народнитъ възжеления и дава широкъ размахъ за тѣхното премахване, защото сждбата на единъ народъ, неговиятъ напредъкъ и погромъ зависи най-накрая изключително отъ възпитанието, което се дава на младежката.

Хроника

**Честитимъ на всички Пантеле-
йевци членове на дружеството** ни — съ имения имъ денъ — **Св. Пантелей на 9 Августъ т. г.** и изказваме нашитъ сърдечни благопожелания за щастие и благоденствие.

Цѣлесъобразно не ще ли бжде, ако общин. управление постави кутии, запечатани, съ надписъ „за просяцитъ“ изъ главнитъ улици и мѣста, гдето има стражарски постове за да могатъ желающитъ граждани да пускатъ лептата си и по тоя начинъ да се забрани съвършено просията изъ улицитъ? — Всѣка седмица кутиитъ, запечатани, и въ присъствието на една отредена комисия да се отварятъ и събиратъ сумитъ. Ще се държи списъка на просяцитъ, и ще се разпредѣли сумата. Това е наше мнѣние.

Изложбата на художественитъ картини, излезли отъ подъ вещата ръка на г. Каварналиева, произвежда хубаво впечатление. Това е *родното* ни художествено искусство, което трѣбва да се цѣни. Апелираме къмъ членоветъ на Д-вото ни да посетятъ тая изложба и видятъ родната художествена творба.

Повторно обръщаме вниманието на г. окр. инженеръ да запрети движението на кола, файтони и др. по алеитъ въ дѣсно и въ лѣво, на евксиноградското шосе, защото пречатъ на свободното движение на пѣшеходцитъ.

Музикалитъ тържества, следъ дълги приготовления, започнаха отъ вчера. Изглежда, че тѣ ще бждатъ по сполучливи отъ миналогодишнитъ. Вѣрваме, че не ще се повтарятъ миналогодишнитъ неприятности и безредия.

Вѣрно ли е, че управницитъ на общината се кѣпали въ морскитъ бани *безплатно*?

Ако е вѣрно това, нека гражданството види, какъ се прилага макевиалическото учение. Обръщаме вниманието на г. Държавния контролоръ на това за да вземе законни мѣрки да престанатъ тия хазайничания.

Състоянието на българскитъ и грѣцкитъ гробища е много занемарено. Каменнитъ стени се разрушаватъ, добитѣтъ свободно влизатъ и скверни гробоветъ на починалитъ. Изъ гробищата ще видите се търкалятъ и човѣшки кости. Това не бива да се търпи повече. Общината трѣбва да вземе мѣрки и поправи стениитъ, защото гробищата сж свѣтия за населението. Сжщо да се въведе редъ и за регистрацията, като се номериратъ гробоветъ и се отбѣлзва въ особенъ регистъръ на гробищата чий е гробътъ. Тая работа бѣше почната, но сега изоста-

вена. Това се налага да се направи частъ по скоро, защото дохождатъ вънкашни хора, търсятъ гробоветъ на свои близки и не могатъ да ги намѣрятъ. А регистрацията въ случая е необходима. Така е въ всички благоустроени гробища. Освенъ това, необходимо е при гробищата да се построи една голѣма стая (салонъ) за да може да се намѣри подслонъ презъ дъждовно и лошо време, както и да се оставятъ да пренощуватъ мъртавци, нѣщо, което не веднѣжъ се е случвало.

Наложително е, щото респективнитъ институти, общината и духовната властъ, да взематъ съответнитъ мѣрки, щото при погребалнитъ процеси, лицата, които носятъ хоругви, фенери, кръстове и пр. да бждатъ прилично облечени. Срамно отъ чужденцитъ да гледатъ, че въ тия процесии всевъзможни босици, одърпани и окъсани, наредъ съ духовенството, предшествуватъ процесията. При добра воля и желание може да се тури единъ добъръ редъ за да не ставаме за смѣхъ предъ хората. Иначе всѣкои ще си помисли, че ние сме народъ малокултуренъ.

Градоначалството трѣбва да издаде заповѣдъ щото движението автомобили, файтони и кола, когато следва погребална процесия, да спиратъ докато отминатъ, а не да пресичатъ и профучаватъ покрай нея. Ако нѣматъ търпението да дочакатъ преминаването на процесията, то въ такъвъ случай, да преминаватъ презъ другата улица. Мислимъ, че такъвъ единъ редъ се налага да се тури. Това изисква благоприличието и почитъта къмъ покойника и придружаващитъ го.

Обръщаме вниманието на общ. санитарна властъ да заобиколи около ул. „Фердинандъ“ и на среща, ул. Радина и да види, че празното мѣсто се е обърнало на отходно мѣсто и не може да се мине отъ тамъ, особено нощно време отъ воня. Нека се застави притежателя на туй празно мѣсто да го загради. Нали е курортно мѣсто?

Изложбата на бѣлг. книга. Посетихме тая изложба, която ни направи впечатление, че е изложба на книгоиздателствата, на тѣхнитъ издадени книги, било оригинални, било преводни. Значи, не е въ пълната смисълъ на думата: изложба на българската книга, не можемъ, освенъ да похвалимъ тая идея, която, както се вижда, е чисто търговска. Все таки, началото е похвално и вѣрваме, че други пѣтъ действително ще бжде изложба на бѣлг. книга, безъ търговски духъ. Колкото се отнася до другата стая, окичена съ разни картини съ германски и руски надписи, сочящи нѣкои явления, отъ живота на фабрицитъ, имаме да кажемъ, че е тенденциозно изложение на тия картини. Какво общо иматъ тия картини съ българската книга? Всѣки посетителъ си задава въпросъ и еднакъвъ отговоръ си получава. Не добре говори за инициаторитъ на тая изложба тоя фактъ. Трѣбва да се внимава добре за да нѣма лоши последици.

Курортиститъ отъ „Св. Константинъ“ съ възмущение разправятъ за некрсивата и възмутителна експлоатация, която е царувала тамъ, на всичко: млѣко яйца, храна и пр. Всичко е било своего рода монополъ на едно лице. Ако всичко това е вѣрно, възмущението на курортиститъ е оправдателно. Нима управата на стопанството не вижда това и да вземе нужднитъ мѣрки? — ще се възрази: така е наредено. Разбира се, така ще е наредено за добра печалба.

Обръщаме вниманието на полицейската властъ да забрани тая просия изъ главнитъ улици, особено въ курортната частъ на града, на разни недъжжви. Лошо впечатление това произвежда на минавачитъ.

Похвална е мѣрката, която общината е взела за събиране таксата за електрическото осветление, като е дала картонче въ всѣка кѣща, въ

което се отбѣлзва консумираниѣ киловати, и така се събира таксата. Не е ли цѣлесъобразно да се направи това и за смѣтъ, вода и каналъ? Мислимъ, че това ще бжде улеснение за гражданитъ и избавление отъ двойното и четворното счетоводство.

Жертва на партизанството. На 15—16 юлий т. г. въ лозята лиши се отъ живота младия и интелигентния адвокатъ Стоянъ Стояновъ, зап. подпоручикъ. Тая печална случка бѣ потресна. Всеки се запита, кои сж причинитъ? — Едни отдаваха ги на домашни неприятности, други на мизерия, въ която повечето отъ адвокатитъ се намиратъ. Истинската причина изтъкна, когато се появи писмото, напечатано въ в. „Варненска поща“, брой 2733 отъ 23 юний т. г. а тя е: „гаврата отъ негови близки партийни другари“. Понеже не бѣ подѣржанъ отъ негови „партийни другари“ за назначението му въ общината, той покойния, е счелъ това за жестока обида и гавра, и като честолубивъ турилъ край на живота си. Следователно, всички мѣлви за домашни неприятности сж невѣрни тенденциозни.

Стига небрежностъ. Обръщаме вниманието на общинската санитарна властъ да направи една ревизия по всички локалит, бюфети, на всички торти, пасти и др. за да констатира недоброкачествеността на съестнитъ предмети. Мнозина се оплакватъ отъ стомашно разстройство, което отдаватъ на тия торти и пр. Нека сжщитъ власти заобиколятъ чрезъ своитъ органи отходнитъ мѣста изъ градината и да видятъ въ какво нечисто състояние се намиратъ. Отъ воня не може да се минава. На ли е курортна частъ на града?

Голѣми сж и основателни сж оплакванията на курортиститъ: а) отъ безредията въ гарата когато пристигатъ влаковетъ и въ изходния салонъ и предъ него разни мисити и посредници дърпатъ хората да имъ предлагатъ квартири, когато тѣ не искатъ такива; б) отъ нахалството на сжщитъ мисити и посредници да взиматъ комисиона, както отъ наемодателитъ, тъй и отъ курортиститъ въ размѣръ вънъ отъ определения имъ отъ общинското управление (най-много 10% отъ уговорения наемъ) и то само отъ едната страна, споредъ както странитъ сж се споразумѣли, или отъ дветъ по наполовина, но не повече отъ 10%; в) отъ високитъ наеми и въ нѣкои случаи нехигиенични и пълни съ дървеници стаи; г) отъ скжпотията въ ресторанти, гостилници, бирарии и пр. и отъ 10% кенлерско право; и д) отъ произволнитъ такси за таксата автомобилни и файтони.

Ние знаемъ, че туй, което зависи отъ общинското управление, за отстраняването на горнитъ дефекти въ курортнитъ условия на градътъ ни, то го прави; обаче съзнанието и опомнянето и на Варненското гражданство, което играе роль въ тия условия, е много на заденъ планъ. Опомнете се Варненски граждани! Ако не се стремите да задоволитъ гостите си, вие за идущата година ще ги отстраните и съ неразбранщината си и лакомията си ще причините пакостъ и на себе си, и на общината си.

Курортна Варна има бждаще, светло бждаще, което ще осигури поминѣкътъ на всѣки Варненски гражданинъ. Не убивайте това бждаще. Опомнете се!

Курортната частъ на града постепенно се обръща на панаиръ. Вечерно време, особено, отъ миризмата на кебабчета, риби и др. не може човѣкъ да диша. Кухнитъ, по всѣка вѣроятностъ, не сж приспособени да отвеждатъ миризмата нагоре, а се шири долу между посетителитъ и минаващата публика. Желателно е, щото общинската санитарна властъ да вземе нужднитъ мѣрки.

Посещавайте, граждани, изложбитъ на художественитъ картини, за да видите, какъвъ напредъкъ е направило родното ни художество. искусство.

КУРСРТНИЯ РЕСТОРАНТЪ „ЗЛАТНА КОТВА“

разположенъ въ най-хубавото мѣсто при входа
на морската градина

е вече откритъ
съ съвсемъ нова и модерна обстановка

Отлично уредена кухня подъ вѣщото управление на
първостепенния и познатъ на всички

шефъ-готвачъ Гурко

който е въ положение да удовлетвори и най-изтънчения вкусъ.
Чистота примѣрна, прислуга бърза и вѣжлива.

Отъ Дирекцията.

КАЗИНО „ГРОЗДЪ“

до Морската градина

ПЪРВОКЛАСЕНЪ РЕСТОРАНТЪ

Всѣки день грандиозна програма отъ
първостепенни европейски артисти.

Отъ днесъ нови артисти

ДАНСИНГЪ специално за публиката.

Подъ акомпа на оркестръ. Дириг.: **Ат. Сотировъ.**

Режисьоръ: **С. Бартениевъ.**

Въ специални салони се разиграватъ игритъ отъ 5 часа вечерта

Рулетка, Булъ и Шмендеферъ

Входъ свободенъ.

Дирекцията.

ХОТЕЛЪ „РОЯЛЪ“

Наново мобилиранъ съ чисти нови виенски мобили
отъ стопанина му Али х. Рашидовъ.

Поканватъ се всички г-да пжтници да заповѣдатъ
въ **Хотелъ „Роялъ“**, като съ това ще иконо-
мисватъ много време, защото е въ центъра на
търговската пияца и най-близо до гарата, приста-
нището, морските бани и градината

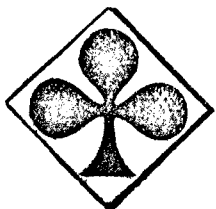
Цени най-износни.

отъ съдържателя.

ФОТО „ИДЕАЛЪ“

гр. Варна, ул. „Царъ-Борисъ“.

Единствено художествено ателие въ града.

Портрети на различни величини. Изработка
чиста и изящно-артистична. Цени умѣрени.

При сжщото ателие се учреди **ФОТО-СКЛАДЪ**
на всички видове фотографически книги, стъ-
кла и др. отъ всеизвестната и най-реномира-
ната марка:

„AS DE TREFLE“

Магазинъ „Лебедъ“

П. Терзиевъ & Я. Николаидовъ

По случай лѣтния сезонъ пристигнаха но-
ви манифактурни стоки и дамски манта.

Цени конкурентни

БЮФЕТА

при морските бани е откритъ.

Средъ разкошна обстановка и необятния морски
просторъ курортисти и варненци ще намѣрятъ всѣкога
млѣчни, топли и студени закуски, баница,
студени безалкохолни напитки и др.

ОТЪ СЪДЪРЖАТЕЛЯ.

ВАЖНО за КУРОРТИСТИ и ВАРНЕНЦИ
РЕСТОРАНТЪ - БИРАРИЯ

„НАДЕЖДА“

ОТЛИЧНО УРЕДЕНА КУХНЯ И ФИННИ НАПИТКИ.

ЗАДОВОЛЯВА И НАЙ-ИЗТЪНЧЕНИЯ ВКУСЪ

ЧИСТОТА ПРИМѢРНА. ПРИСЛУГА БЪРЗА.

ЦЕНИ ОБЩОДОСТЪПНИ.

ЕЖЕДНЕВНО СВИРИ СТРУНЕНЪ ОРКЕСТЪРЪ.

ПОСЕТЕТЕ ЗА УВѢРЕНИЕ.

СЪДЪРЖАТЕЛЯ.

ВАЖНО ЗА ВАРНЕНЦИ **ВАЖНО**
И КУРОРТИСТИ

Прочетете и запомнете добре, кжде ще и-
дете да си прекарате свободното време.
На 2-я (втория) километръ по шосето за
Евксиноградъ, до самия мостъ се откри

прочутата съ своитѣ голѣми сѣнки и студена течаща вода

БИРАРИЯ „ШОКАРА“

която се обзавежда отъ младия и енерги-
ченъ, познатъ на всички Варненци **Алеко**
който точи прочутото бѣло вино на **Шо-**
кара отъ собствени лозя, сжщо и всички
закуски на скара на най-умѣрени цени.

Впрочемъ всички на Шокара при Алеко Паша

Франко-Българска Банка

за Международна Търговия

Капиталъ **22,000,000** лв. напълно внесенъ.

Резерви **11,500,000** лева.

ЦЕНТРАЛА СОФИЯ

ул. „Леге“ № 17.

Клонове: София (съ агенция Ючъ-Бунаръ),
Русе, Пловдивъ (съ агенция Филипово), Варна
(съ агенция Владиславъ), Бургасъ, Хасково, Дуп-
ница, Ямболъ, Стара-Загора, Татаръ-Пазарджикъ
и Кюстендилъ.

Телегр. адресъ: **ИНТЕРБАНКЪ**. — Телефонни Варна 300 и 94.

Кореспонденти въ всички останали
градове въ България и по-голѣми
такива въ странство.

Извършва всички банкови операции.